

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, péntek 1910. július 29.

170 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda teleironszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az osztrák vasuti igazgatás reformja.

Az osztrák államvasutak csekély bevételűi, valamint számos olyan jelenség, amely a vasutigazgatás terén hiányokat mutatott, egyre erősebbé tették Ausztriában azt a kívánságot, hogy az államvasutak igazgatása reformáltassék. Tekintettel arra, hogy a tapasztalt hiányok nagyon sokban hasonlítanak azokhoz, amelyek nálunk is jelentkeztek, nem lesz érdektelen, ha ezzel a kérdéssel foglalkozunk.

Az egyre sürűbben fölhangzó reformkövetelések, amelyek főleg az üzletmenet egyszerűsítésére és a tisztviselők számának apasztására, tehát nagyjában ugyanarra vonatkoztak, mint nálunk, komoly tárgyalások anyagát képezték a vasuti tanácsban, amelynek egyik albizottsága ebben a kérdésben ankétet tartot.

Ezen az ankétén mindenekelőtt az domborodott ki, hogy az igazgatási reformokra föltétlenül szükség van. Egyetlen ember sem akadt, aki e tekintetben különvéleménnyel birt volna s az általános vélemény az volt, hogy a reformoknak az igazgatás egyszerűsítésében kell állaniok. Az egyszerűsítést minden oldalról abban keresték, hogy csak két egymás fölé rendelt igazgatási hatóságot kell szervezni. E tekintetben nem volt véleménykülönbség hivatalnok-szakértők és közgazdasági érdekelt szakértők, tehát kereskedők és iparosok között. A kormány az a terve, hogy minden olyan hatáskör számára, amely az egész vasuti igazgatásra vonatkozik, központi technikai, tarifális, ellenőrző, kocsirendező és adminisztratív központok állittassanak föl olyképen, hogy ezek a minisztériumnak alárendeltessenek, az igazgatóságnak mellérendeltessenek, de egyuttal a minisztérium segédhivatalai maradjanak, minden részről a leghatározottabban helytelenített, főleg azért, mert mindenki attól tartott, hogy ezekből a hivatalokból csakhamar ismét újabb ágak és közbeeső hivatalok keletkezzenek, ami ismét komplikációkra vezethetne.

Ez a fölfogás nem egészen helytelen, ha meggondoljuk, hogy e központi hivataloknak azt a jogot is meg akarták adni, hogy az igazgatóságokat ellenőrizzék. Ehelyett főleg a tarifális ügyek kezelésére nézve azt ajánlották, hogy olyan egységes központi hivatal szerveztessék, amelynek főnöke csak a miniszternek legyen alárendelve, tehát mint második államtitkár vagy vezérigazgató szerepeljen. A legegységesebb vélemények az igazgatói kerületek terjedelme és képzése tekintetében voltak. Az egyik rész, kereskedelmi érdekekből az irányigazgatóságot követelte, a másik az igazgatósági hálózat koncentrikus csoportosítását, sőt voltak olyanok is, akik a kettőnek egymás

mellett való föntartását óhajtották. Abban azonban mindnyájan megegyeztek, hogy a mai igazgatósági hálózat helytelen és hogy az igazgatósági székhelyek módosítandók. Hogy milyen vonalhossz osztandó be egy-egy igazgatóság számára, azt a forgalom sűrűségének és jelentőségének kell meghatározni, úgy, hogy a hossz körülbelül 1000 és 2000 kilométer közt váltakozik.

A legtöbb szakértő nagy melegséggel nyilatkozott a *felügyelők kiküldéséről*, akik, mint az igazgatóság ellenőrző organumai avval a feladattal bírnának, hogy a szolgálatot ellenőrizzék, amennyiben folyton utazva, a legkisebb igazgatási ügyet is, rövid uton, tehát szóbelileg intéznének el, a személyzetet kioktatnák és a *felekkel személyes érintkezést volna kötelesek folytatni*.

Az eddig ismertett vélemények azon kérdésekre adott válaszokból kerültek ki, amelyeket az ankét tagjaihoz intéztek. De ezenkívül az összes tagok külön is vetettek föl igen érdekes indítványokat. Ezek közül igen fontos a mi szempontunkból is az, hogy sokan követelték a közönséggel való írásbeli érintkezés lehető redukálását.

Tudvalevő, hogy egyetlen hivatalos irat sem adható ki a miniszter aláírása nélkül, vagyis egyetlen üzleti válasz vagy intézkedés sem mehet el e nélkül sem a segédhivatalokhoz, sem az igazgatóságokhoz, sem a felekhez. Viszont ezektől sem mehet ki semmi a főnök aláírása nélkül.

Hogy ezen a bürokratikus nehézkességen segítsenek, ugynevezett „előadó tanácsosi” állások szervezését óhajtották, vagyis a magasabb rangú tisztviselők önállóítását, tehát azt, hogy mindegyik föltisztviselő a maga hatáskörében, felelőség mellett, önállóan intézkedhessék. Végül számos olyan apróbb gyakorlati intézkedést proponáltak, amely a modern üzleti segédesszközök: telefon, stenografia, írógépek stb. igénybevételére vonatkozik.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Jekelfalussy Zoltán kamarás, kivándorlási biztos, hosszabb tanulmányutat tett a hamburgi, brémai, havrei, liverpooli és berlini kikötőkben, ahol a kivándorlás lebonyolítását tanulmányozta. A kivándorlási biztos, aki tanulmányutjáról részletes jelentést fog tenni a belügyminiszternek, tegnap este Fiuméba érkezett. Jekelfalussy ma reggel a kivándorlási házban megtartotta szokásos ellenőrző vizsgálatát, mel alkalommal a tapasztaltak felett elismerését fejezte ki Matkovichnak, a kivándorlási káz bérőjének.

— **Kivándorlás részletfizetésre.** A magyar állam a kivándorlási törvénnyel s a Cunard hajóstársasággal kötött szerződéssel a kivándorlásnak Fiumén át való irányítását akarta elérni. A cél érdekében a belügyminiszterium kivándorlási ügyosztálya a törvény alapján, de

általában a hatalmas kivándorlási intézmény mindent elkövet, hogy a kivándorlókat, ha már az ország elhagyására határozta el magukat, a magyar-amerikai szerződés-vonal igénybevételére rábírák. Jekelfalussy Zoltán kamarás, kivándorlási biztos szakértelemmel párosult ügybuzgóságának tagadhatatlanul meg is van az eredménye. Nem lehet ugyan a különösen gazdasági s politikai okok miatt mindinkább növekvő kivándorlást megakadályozni v gy csak csökkenteni is, annyit azonban sikerült Jekelfalussy-nak elérnie, hogy kivándorlóink most már kisebb számmal keresik fel a nyugat-európai kikötőket s előnyben részesítik a Cunard hajókat. Nem szükséges ennek előnyeit részletesen felsorolnunk, elég ha annyit jegyzünk meg, hogy kivándorlóink Fiumében tartózkodásuk idején itt költik a pénzüket, orvosi és rendőri vizsgálatot elejét veszik annak, hogy Ellis Islandon vissza ne utasítsák őket s ha a Cunard kivándorlóink ezreiben élő áruakományt lát is, ha a hajókon napirenden vannak is a kisebb-nagyobb visszaélések, mégis csak nagyobb gondozás alatt állanak, mint az idegen hajóstársaságok hajóin. Jekelfalussy Zoltánnak tehát sikerült a nyugat-Európán át való kivándorlást csökkenteni s a fiumei vonal forgalmát növelni. A kivándorlási biztos fáradozása folytán tehát az állam és a szerződéses társaság érdeke párhuzamosan halad. A Cunard azonban ennek ellenére sincs megelégedve. Meg nem engedett módon igyekszik mindig több és több kivándorlót szerezni s hogy tulságosan üzleties célját elérhesse, mindenkinek könnyen hozzáférhetővé tette a harmadik osztályos hajójegyek megszerzését. A Cunard ugyanis számolt azzal a körülménnyel, hogy nem mindenkinek áll módjában a hajójegy árát egyszerre lefizetni. A hajóstársaság tehát, hogy a legszegényebb néposztály is megszerezhesse a jegyet, rendszeresítette a részletfizetéses hajójegy elárusítást. E célból Budapesten valóságos menetjegyirodát rendezett be, ahol bárki öt koronás heti részletfizetésre kaphat hajójegyet. A rejtett fiókmenetjegyiroda ügyfeleivel szemben oly előzékeny, hogy az első részlet lefizetése után már kiadja a hajójegyet. A hátralékos összeget a hozzátartozók jótállása mellett készséggel — hitelezi. Mindössze annyit tesz meg, hogy egyik alkalmazottjával meggyőződést szerzett a hozzátartozók, vagy a jótállók vagyoni viszonyairól s ha a referencia jó, akkor a jegyhitelezésnek semmi akadályja sincs többé. Így jutott jegyhez G-n budapesti lakos is, aki a hátralékos — Amerikából fizette meg. A fiókmenetjegyiroda pedig nagy forgalmat ér el s a Cunard így is nem megvetendő összeget vételez be. Érthetően, hogy az illetékes körök figyelmét a Cunard visszaélése mindig elkerülte. Reméljük, hogy Jekelfalussy módot fog találni a visszaélés megszüntetésére.

— **Repülőgép felszállások Fiumében.** Lipscher Lipót, egyik előkelő párisi gépgyár képviselője, tegnap, mint jelentették, tárgyalásokat folytatott a városi tanácssal repülőgép felszállások előkészítésére. A tanács nevében Dardi Vazul tanácsvezető, minthogy a Pioppin kiszemelt terület a tengerészeti hatóság tulajdonát képezi, ajánlólevelet adott Lipschernek a tengerészeti hatósághoz, mely viszont a Forgalmi Bankhoz utasította, mivel a szóbanforgó terület a banknak van bérbeadva. A koncesszió megadása iránt az érdekelt hatóságokkal most folynak a tárgyalások. Mint értesülünk, a városi tanács a siker érdekében a tribünök építését, a falragaszok kinyomatását magára vállalta, sőt a felszállások idején a rendőri, tűzvédelmi és mentői kirendeltséget díjtalanul fogja a vállalkozónak rendelkezésére bocsátani. Lipscher a tiszta jövedelem öt százalékát a fiumei szegényeknek, két százalékát pedig a párisi szegénysorsu magyarok felsegítésére fogja adományozni.

— **Az új polgári perrendtartás és Fiume.** A Székely Ferenc igazságügyminiszter által a képviselőházhoz benyújtott új polgári perrendtartás tervezete Fiuméra vonatkozólag is tartalmaz érdekes részletet. Az új törvény életbeléptetése után ugyanis megszűnik az érdekeltek által annyiszor kifogásolt jogszokás, hogy tengerészeti ügyekben az osztrák eljárás szerint ítélnék. Ezzel kapcsolatban Plosz Sándor volt igazságügyminiszter, aki a tervezetet legelőször szövegezte meg, egy újságíró előtt a következő kijelentést tette:

Egyik legnevezetesebb következtetése ennek a javaslatnak az, hogy külön életbeléptési rendelettel intézkedés fog történni a magyar-horvát tengerpart tengerészeti ügyeiben való eljárásról. Eddig ugyanis ideiglenesen az osztrák eljárás szerint ítélték Fiumében a tengerészeti perekben. Ez most megszűnik. Végre tehát egységes jogi eljárásunk lesz egységes elvek alapján.

— **Ellopott takarékpénztári könyvecske.** A budapesti rendőrség tegnap távirallag kereste meg a fiumei rendőrséget, hogy feltalálás esetén tartóztassa le Vavisa József tizenhat éves lakost, aki Stefancich Sebestyén fővárosi munkástól ellopta 1240 koronás takarékpénztári könyvecskéjét s a pénzt kiváltva megszökött. Az államrendőrség megállapította, hogy a tolvaj lakatos többször fejezte ki azt a szándékát, hogy Fiumén át Amerikába vándorol ki s ezért valószínű, hogy tervét a lopott pénzzel akarja végrehajtani. A fiumei rendőrség a megkeresés alapján megette a szükséges intézkedéseket.

— **Közigazgatási bíróságunk a boszniai magyar érdekek ellen.** Közigazgatási, politikai és jogászai körökben egyaránt élénk diskusszió tárgya a közigazgatási bíróságnak legújabb időben hozott ítélete. Arról van szó, hogy egy magyar részvénytársaság, melynek üzleti telepe Boszniában, székhelye pedig Budapesten van, mindkét helyen megadóztatott. Budapesten kérvényt adott be a pénzügyi hatóságokhoz, hogy Boszniában fizetett adóját az itt kivetett adó összegéből vonják le. Ezt a kérelmét visszautasították azzal az indoklással, hogy nincs törvényes alapja, mert a Boszniában történt adófizetésre vonatkozólag az Ausztriában beszédett adók beszámíthatására vonatkozó törvény analogiája nem alkalmazható. Az elsőfokú határozat ellen fellebbezett a részvénytársaság és az ügy a közigazgatási bírósághoz került. Az ítélet meghozatala előtt megjelent a pénzügyminiszternek 91382/908. számú rendelete, mely a kétszeri megadóztatás elkerülésére való hivatkozással, utasítja az alsóbb pénzügyi hatóságokat, hogy a Bosznia-Hercegovinából eredő jövedelmek megadóztatása tekintetében ugyanazon elvek szerint járjanak el, mint amelyek az 1908: XIV. t.-c. értelmében az Ausztriából eredő jövedelmek alá vonására nézve meglettek állapítva. Ausztriában hasonló módon szabályozták ezt a pénzügyi kérdést. A közigazgatási bíróság ezt a miniszteri rendeletet nem vette figyelembe és elutasította a fellebbezést azért, mert véleménye szerint a pénzügyminiszternek nem volt joga ezen intézke-

déshez, a rendeletnek nincs törvényes alapja, egy harmadik idegen államra (Bosznia-Hercegovina!) nem terjeszthető ki rendelettel az Ausztriával szerződés alapján létrejött és törvényesen becikkelyezett megállapodás. — Az ítélet bennünket csupán közgazdasági vonatkozásában érdekel és e szempontból igen nagy sérelme a hazai iparnak és kereskedelemnek. Annyit jelemt, hogy míg osztrák vállalat boszniai üzletét egyszeri adóteherrel viheti, addig a magyar vállalat kétszeres adót fizet. Ha a legerősebb konkurrensnek, az osztrák iparnak és kereskedelemnek indirekt uton ilyen előnyököt biztosít közigazgatási bíróságunk, akkor hiábavaló a nagy buzgalom, melyet Bosznia-Hercegovina gazdasági meghódítása érdekében hazai iparosaink és kedveskedőink kifejtének.

— **Változás az amerikai forgalomban.** Ujabban Magyarország és az Egyesült-Államok postaigazgatása között csomaggyezmény lépett életbe, amelynek alapján Fiumén át nemcsak az American Express-Company közvetítésével küldhetők a csomagok, hanem közvetlenül az amerikai posta útján is. Az egyezmény értelmében az amerikai Egyesült-Államok postájával váltható csomagok súlya az 5 kilogrammot nem haladhatja meg, értéket nyilvánítani nem lehet, a csomagban elhelyezett tárgyak áruértéke legfeljebb 80 dollár (396 korona) lehet, végül a csomagok legnagyobb mérete bármely irányban a 105 centimétert, illetve hosszu és körfogata együttvéve a 180 centimétert meg nem haladhatja. A csomagokat utánvétellel terhelni vagy expressz-kézbesítésüket kérni nem lehet és melléjük francia nyelven kiállított két darab árubevallást kell csatolni.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi s részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Nagy Lajos“ magyar gőzös Glasgowból 210 tonna géppel és 30 tonna olajjal. „Adria“ magyar gőzös Triesztből üresen. „Zoe Cosulich“ osztrák gőzös Triesztből üresen.

Indult: „Gilda“ osztrák gőzös Messinába 950 tonna fával. „Zichy“ magyar gőzös Amsterdamban 1020 tonna fával, 40 tonna ásványvízzel és 50 tonna árpával. „Mátyás király“ magyar gőzös Valenciába, 240 tonna fával és 20 tonna babbal. „Split“ osztrák gőzös Makarskába 20 tonna fával és 55 üres hordóval.

— **Az ipartestület közgyűlése.** Annak idején részletesen foglalkoztunk az ipartestület bajaival, melyek annak működését is megbénították. A lehetetlen helyzet miatt az év elején megválasztott új igazgatóság is beadta a lemondását, úgy, hogy iparosaink hónapok óta ipartestület nélkül vannak. Minthogy az ipartestület működését a törvény is megköveteli, a kormányzóság felhívta a rendőrséget, mint elsőfokú iparhatóságot, hogy az ipartestület szanálásáról gondoskodjék oly módon, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon össze. A rendőrség, habár hosszas késéssel, de megfelelt a kormányzóság intézkedésének. Loibelsberger, a rendőrség iparügyi elnöke ugyanis elhatározta, hogy az ipartestület rendkívüli közgyűlését augusztus huszonegyedikére, vasárnap délelőttre hívja össze. Az erre vonatkozó felhívásokat legközelebb bocsájtják ki. A rendkívüli közgyűlésen megválasztják az új igazgatóságot s foglalkoznak az ipartestület nehéz helyzetével is. Mint az előjelek mutatják, a rendkívüli közgyűlés igen viharos lesz. A tagok nagy része ugyanis elégedetlen az ipartestület alapítási s fenntartási módjával.

Kifogásolják a drága helyiséget, a felesleges s nagy költséget okozó személyzetet és természetesen s magas tagsági díjakat is. Szerintük az ipartestület részére elég volna szerényebb irodahelyiség is. Kívánják továbbá, hogy kevesebb, olcsóbb s mégis komoly munkát végző személyzetről gondoskodjanak. Az ipartestületnek ugyanis az iparosok érdekeinek megvédéséről kell gondoskodnia s nem szolgálhat magáncélokot. Ha a rendkívüli közgyűlésen a közérdek fog diadalmaszkodni, akkor az ipartestület működése biztosít-

va lesz. Ellenkező esetben az ipartestület csak folyton megújuló zavarok színhelye lesz.

— **Áthelyezés.** A földművelésügyi miniszter Bodor Gyula erdőtanácsost, a fiumei erdők ügyeinek vezetőjét Csikszeredára helyezte át s utódjául Korsenzky Antal főerdőmérnököt nevezte ki. Bodor az ügyeket ma adta át utódjának, aki egyuttal hivatalos látogatást is tett Egan Lajos miniszteri tanácsosnál, a kormányzóság közgazdasági előadójánál.

— **Megbüntetett hajóalkalmazottak.** A kikötőben horgonyzó „Carpathia“ kivándorlási gőzös több pincére és alkalmazottja az éjjeli nagy mulatságot csapott az éjjeli mulatóhelyeken. Miután elegendő alkoholt fogyasztottak el, az éjjelutáni órákban a hajóra akartak menni. Utközben azonban olyan botrányt csaptak, hogy a rendőrök a hangos társaságot a rendőrségre kísérték be. A rendőrbíróság ma délelőtt ítélték felettük s Snowden James harminc éves hajóraktáros, Holme H. huszonhat éves hajópincér, Morrono James huszonhárom éves, Wall Vilmos huszonnégy éves és Woniliam Vilmos huszonhét éves fűtő liverpooli illetőségű Cunard alkalmazottakat egyenkint öt korona pénzbüntetésre ítélték.

— **Tiltott visszatérésért.** A rendőrbíróság Fucsak Pasqualina tersattói illetőségű huszonkilenc éves napszámosnőt, aki kitiltás ellenére visszatért a városba, tíz napi elzárásra ítélték.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jul. 28. A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnököl. A Ház harmadik olvasásban is elfogadja az ujoncjavaslatot, mire áttérnek a Romániával kötendő kereskedelmi szerződés tárgyalására. A vita első szónoka.

Barcsay Andor Justh-párti képviselő, aki a javaslatot nem fogadja el. Pártja nevében kijelenti, hogy a Justh-párt a gazdasági önállóság felé törekszik s ezért nem fogadhat el oly javaslatot, mely a gazdasági közösség alapján készült el. A román kereskedelmi szerződés egyébiránt csak Ausztriának juttat nagy előnyököt, Magyarország ellenben a hátrányokat fogja viselni. Kétségbevonja, hogy a román barátság megér annyit, mint amennyi anyagi kárt a szerződés okozni fog.

Kállay Ubui Kossuth-párti szónok a kereskedelmi szerződést elfogadja. Remutat azonban a javaslat néhány hiányára, melyek pótlására felhívja a kormány figyelmét.

Szterényi József a következő felszólaló. Polémizál Károlyi Mihály gróffal, majd örömmel állapítja meg, hogy az agráriusok a gazdasági érdekek istápotása mellett szükségesnek tartják a kereskedelem támogatását is. Hosszasan foglalkozik az agrár és merkantíl érdekek összeegyeztetésével, majd a drágaságról szól, melyet nagy csapásnak mond. Helyteleníti a magas agrár védővámokat, mert ezek mellett kereskedelmi védővámok is szükségesek lennének. Védelmetzi a kereskedői osztályt, mely már minden kormánynál sürgette a tisztességtelen verseny megakadályozásáról szóló törvényjavaslatot.

Az ülés folyik.

Lido-Velence a világ legfőnyesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterápiái intézet. — Fürdőkabinok a főnyenyen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains** **Hotel Villa Regina.** — **Grand Hotel Lido.** **Villák. Parkok. Automobilok.**

Lido-Velence Uj nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

A horvát válság vége.

BUDAPEST, jul. 28. A horvát bán lemondása által okozott horvát válság elsimitottnak tekinthető. A horvát-szerb koalíció engedékenységet mutat s hihető, hogy az igazságügyi osztályfőnök elmozdítását többé nem fogják követelni.

A Gortvay—Nagy affér elintézése.

BUDAPEST, jul. 28. A képviselőház tegnap esti ülésén Nagy Sándor képviselő azt állította Gortvay főszolgabírójáról, hogy gyáva fráter. A főszolgabíró azonnal provokáltatta a képviselőt segédei útján, mire Nagy Sándor is megnevezte megbízottjait. A segédek abban állapodtak meg, hogy az affért békés uton intézzék el olymódon, hogy Nagy Sándor a Ház nyílt ülésén sajnálkozását fogja kifejezni a történetek miatt. Ez ma meg is történt, mert Nagy Sándor napirend előtt kijelentette, hogy tegnapi sértő szavaért ünnepies bocsánatot kér. Ezzel az affér elintézését nyert.

Junga Sebő családjánál.

BUDAPEST, jul. 28. Junga Sebő honvédszázados ma reggel a kassai gyorsvonattal Bártfára utazott. Elutazása előtt egy újságírónak kijelentette, hogy ügyéről minden felvilágosítást megtagad. Katona vagyok, ugymond. eljárás alatt állok, saját érdekem is követeli tehát a hallgatást. Most minden boldogságom az, hogy családomat viszontláthatom.

A szökött huszárok ügye.

DEBRECZEN, jul. 28. A hadbíró ma reggel hallgatta ki a szökevény huszárokat. Valamennyien azt vallották, hogy Dobrovics őrnester bánásmódját nem tűrhették tovább. A szökevény huszárok az elmúlt éjjelt a kaszárnya fogházában töltötték. A hadbíró távirati jelentést tett a közös hadügyminiszternek és Hazai honvédelmi miniszternek.

A szolnok—dobokai

árvizkatasztrófa.

DEÉS, jul. 28. A Szolnok-Doboka megyében az Ilosva völgyében pusztított felhőszakadás áldozatainak száma állandóan növekszik. Hivatalos megállapítás szerint Nagydebreken harmincegy ember esett áldozatul. Huszonegy hullát már megtaláltak s ezeket ma temetik. Négy felnőtt és hat gyermek hulláját az ár elsodorta. Ispánmezőn kilenc ember fult a vízbe, hetet megtaláltak. A pusztító árviz három nagy és több kisebb hidat teljesen elsodort. Az utakat járhatatlanná tette. A kár különösen a mezőgazdasági terményekben megbecsülhetetlen.

A tengeri és a kalászos növények az egész környéken elpusztultak. Az árviz a földeket nagy köhalmazzal hordta tele és eliszapolta. Sok termőföld emiatt teljesen használhatatlanná lett. Nagydebreken az ár tizenegy házat egészen elsodort és tizenhárom megromlott. Egy hét tagból álló egész család pusztult el itt. A megye főispánja és a főszolgabíró minden intézkedést megtett a helyszínén, hogy a rettenetes csapást némiképpen enyhítsék.

Az Unio anektálja Libériát.

LONDON, jul. 28. Az Egyesült-Államok lapjai közlik, hogy az Egyesült-Államok miután a berlini, párisi és londoni kabinetekkel megegyezésre jutott, Libériát legközelebb anektálni fogja.

A „Daily Mail“ szerint az annexió Roosevelt politikájának egyik következménye. A lap hozzát teszi, hogy Port-Arthur elfoglalása óta a nemzetközi politikában nem történt ennél fontosabb esemény.

Lázadás egy német hadihajón.

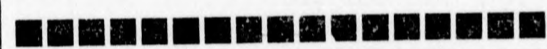
BERLIN, jul. 28. A Vorvaerts-nek írják Kielből: A Blücker cirkáló hadihajó, amely a flottával a norvég vizeken volt, szombaton visszatért Kielbe. Alig erősítették meg a boján, a Princz Albert hadihajótól kísérve bevezett a Wyker öbölbe és a hadikikötőn kívül vetett horgonyt. Hétfőn látták a kikötőmunkások, amint 80 matrózt erős fedezet mellett partraszállítottak. A Blücheren állítólag lázadás tört ki a rossz eledel miatt és hir szerint egy tiszt is panaszkodott. A lakosság körében nagy az izgatottság a matrózokkal való kegyetlen bánásmód miatt s szigorú vizsgálatot követelnek.

Francia, török és arabs csapatok harca.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 28. A tunis-tripolisi határról a török kormány siffirozott távirati jelentést kapott, hogy török, arabs és francia csapatok között véres ütközet volt, amelyen néhány százán haltak meg, illetőleg megsebesültek. Medina környékén a török csapatok megütköztek az arabokkal és megfutamították. Három török katona elesett.

Terjed a kolera.

PÉTERVÁR, jul. 28. Aggasztó mértékben terjed a kolera a fővárosban is. Az utolsó 24 óra alatt 58 új megbetegedés fordult elő és 16 eset halállal végződött. Összesen jelenleg 280 kolerabeteg van Pétervárott. Tegnap a gyermekkórház skarlát-osztályán is több koleraeset fordult elő.

„A Tengerpart“ előfizetési ára :

- Egész évre 24 korona
- Fél évre 12 „
- Negyedévre 6 „
- Egy óra 2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

„A Tengerpart“

szerkesztősége és kiadóhivatala :
Vicolo dell'Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szapáry, az Adria palota mellett.

Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kötűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos :
LIBERMANN IZSÓ
Telef. 11-49

GLOBUS
HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.
Bel- és külföldi lapok.
:-: Hangjegy- és könyvárusítás. :-:
Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti áron
— Uj tulajdonos: Platzner Arthur. —

Kőbányai Polgári Serföző R.T.

áthelyezte

Fiumei Kiviteli telepét

a Piazza Zichy és a Corsia Deák sarkán újonnan épített Máv III./A. sz. tárházba.

Bejárat a telepre:
a Piazza Zichy felőli Máv kapún.

Feljárat az irodákba:
a tárház jobb oldali perronjáról a 15. sz. kapún.

Telefonszámok, a régiék:
484, a helybeli és
681, az interurban forgalomban.

Perosa Péter - Fiume Via Remai 1.

Nagy papirkárpit raktára.

A legelső gyárakból való, legújabb mintájú fali tapéták nagy választéka olcsó áron.
Elvállal bármely festő-, dekorateur-s papirtapéta-munkát kifogástalan s szép kivitelben.

Kisasszony irodába felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

A n. é. fiumei közönség szives tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem.

Szakismereteimmel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kitűnő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferenc
kávéház tulajdonos.

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási jutalékkal felvételnek „A TENGERPART“ kiadóhivatalában Vicolo dell'Ospedale, Wurzer-ház.

Olvasóink figyelmébe! Lapunk egyes példányai kaphatók a Globus hírlapelárusító üzletben, Via Vincenzo de Domini. — A Mayer-féle kioszkban, Piazza Dante. — A m. kir. dohánygyártószécsében, Piazza Elizabetta. — Racki N. fűszer és dohánygyártószécsében, a pályaudvarral szemben. — Capudi Romualdo likörüzletében, Deák Corso. — Acsay J. dohánygyártószécsében, Deák Corso 30. — Barbieri Edmea dohánygyártószécsében, Via Alessandrina 3. — a Barbis-féle trafikban, Via Adamich. — Studel Mária kapu alatti újságárusító fülkéjében, Via Governo (Corso). — Trbojevic G. papírkereskedésében, Via del Molo. — Grbich Pasqualina dohánygyártószécsében, Via del Fosso. — Neumann Zsigmond fűszerüzletében, Via Serpentina. — Corenich Francesca papírkereskedésében, Via Germania 46 és kiadóhivatalunkban, Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

THERAPIA-PAVILLON KÁVÉHÁZ
CIRKVENICA

LEGSZEBB HELYÉN A THERAPIA-FÜRDŐ MELLETT, ÁRNYAS PARK KÖZEPÉN.
KIFOGÁSTALAN FRISSTÖK ÉS KÁVEHAZI ITALOK.
Naponta cigányzene. : : : Naponta cigányzene.

☛ Telefon 474. szám. ☛

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeiknek megfelelően berendezett fűszer és csemege üzletet nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesítsem. Raktáromon mindenkor friss és elsőrendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésű ásványvizek igen előnyös áron kaphatók.
Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyeret is raktárou tartok az első fiumei kenyérgyár gyártmányaiból.
Szíves pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel

Markovics S. fűszer- és csemege kereskedő.

Adria szálló és étterem

Adamich és Adria utca FIUME Zmaić palota

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és vilányos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

BONAVIA

nagyszálló és étterem
Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

- A legmagasabb árban veszek -

uraságoktól levetett ruhákat

BROTT LAJOS

vegytisztító Vicolo Germania I. sz.

Vasuti vendéglő

a pályaudvaron, a város közvetlen közelében szép kerthelyiséggel. Kifogástalan konyha s közvetlen termelőkötől beszerzett borok. Számos látogatást kér

Kass Gusztáv
vasuti vendéglős

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :
a Castello utca 9. számú Kucich házban van. Telef. sz. 766.

Kifogástalan munka. :-: Olcsó árak.

Fiumei Ör- és Záró Intézet

Via Riva 2. - FIUME - Telef. II-01

- Elvállal mindennemű felügyeletet
- és pedig: villák, hajók, raktárak,
- telkek gyárak és mindennemű
- szabadon fekvő áru őrzését a
- :: legelőnyösebb feltételek mellet. ::

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes

villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendeléshez azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszertárak, az összes ásványvizek, toalett cikkek és szépítőszerek stb. stb.

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni VELENCE a Lido hajóállomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák. Fedett és nyílt terras. Német és magyar konyha.

Münchener és pilzener sör egyenesen a hordóból kimérve.

Levelezés minden nyelven.

„MERCUR“

könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.

Új magyar nyomda Fiumében.

☛ Telefon sz. 9-32. ☛

Tulajdonos: CHILKO JÓZSEF

VELENCE

CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Márktér közvetlen közelében

teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lírától, teljes penzió 9 lírától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Társaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

FRATELLI SCATTOLO.

Hôtel SPLENDE - Lido-Velence

Elegáns hűvös szobák tengeri kilátással.

Motorcsónak az állomáshoz és vissza. Családokkal hosszabb tartózkodásnál külön megállapodás személynként napi 12 lírától felfelé.

TULAJDONOS: TÉPÉRINO HUBER A. és E.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegkészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés. **78 kiállítási terem.**

Magyar ügyvezető.

Pannonia villa

szálló és vendéglő.

Gyönyörű központi fekvés, teljesen újjáalakítva; 40 szoba s külön apartementok. Előzékeny kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

Egy tulajdonban az új cukrászdával a Szt.-Márktéren (a Quadri mellett).

Nagyb. pártfogást kér CARLO LAVENA

JUNG FARKAS

férfi szabó terme

FIUME, CORSO 24. SZ. III. em.

Ajánlja magát mindenféle szabó munka szállítására.

Kifogástalan munka. - Modern szobás. - Jutányos árak.